

KOMISJA WSPÓLNOT EUROPEJSKICH

Bruksela, dnia 7.9.2007
KOM(2007) 496 wersja ostateczna

**KOMUNIKAT KOMISJI DLA RADY, PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO,
EUROPEJSKIEGO KOMITETU EKONOMICZNO-SPOŁECZNEGO I KOMITETU
REGIONÓW**

**E-UMIEJĘTNOŚCI NA XXI WIEK:
WSPIERANIE KONKURENCYJNOŚCI, WZROSTU I ZATRUDNIENIA**

**KOMUNIKAT KOMISJI DO RADY, PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO,
EUROPEJSKIEGO KOMITETU EKONOMICZNO-SPOŁECZNEGO I KOMITETU
REGIONÓW**

**E-UMIEJĘTNOŚCI NA XXI WIEK:
WSPIERANIE KONKURENCYJNOŚCI, WZROSTU I ZATRUDNIENIA**

SPIS TREŚCI

1.	Wprowadzenie	3
2.	Główne wyzwania	3
2.1.	E-umiejętności nadal nie są postrzegane jako długoterminowe zadanie polityczne....	3
2.2.	Brak jednolitej koncepcji na poziomie UE: wiele rozwiązań wycinkowych.....	4
2.3.	Problem wizerunku i spadek liczby wysoko wykwalifikowanych specjalistów TIK..	5
2.4.	Pojawienie się „równoległych światów”: wykształcenie formalne a nauka zawodu w praktyce	5
2.5.	Wciąż istniejąca nieumiejętność korzystania z technologii cyfrowej.....	6
3.	Długoterminowa agenda e-umiejętności	6
3.1.	Główne elementy długoterminowej agendy.....	7
3.2.	Kierunki działań na poziomie europejskim.....	8
3.2.1.	Propagowanie długoterminowej współpracy i monitorowanie postępów	8
3.2.2.	Opracowywanie działań i narzędzi pomocniczych	9
3.2.3.	Zwiększanie świadomości społeczeństwa.....	10
3.2.4.	Zwiększenie szans na zatrudnienie i lepsza integracja społeczna.....	10
3.2.5.	Upowszechnianie i lepsze wykorzystanie e-kształcenia	11
4.	Wnioski	11

1. WPROWADZENIE

Innowacje i wykorzystanie technologii informacyjno-komunikacyjnych (TIK) stanowią dwa istotne elementy odnowionej strategii lizbońskiej na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia. Wkład TIK w europejską gospodarkę ma podstawowe znaczenie dla wzrostu wydajności i rozwoju produktów i usług wykorzystujących wiedzę specjalistyczną. Należy pilnie zająć się kwestią umiejętności związanych z TIK (e-umiejętności) w odpowiedzi na rosnące zapotrzebowanie na wysoko wykwalifikowanych specjalistów i użytkowników, a także celem spełnienia wymogów przemysłu i aby każdy obywatel potrafił korzystać z technologii cyfrowej w kontekście uczenia się przez całe życie, co wymaga mobilizacji wszystkich zainteresowanych stron. Skuteczna reakcja na to wyzwanie wymaga prawdziwej mobilizacji państw członkowskich i przemysłu. Unia Europejska (UE) może stworzyć forum dla wymiany najlepszych praktyk i ściśle ukierunkowanych rozwiązań wypracowanych w ramach dialogu z zainteresowanymi stronami.

W nawiązaniu do Europejskiego Szczytu e-Umiejętności w październiku 2002 r., zorganizowanego we współpracy z Prezydencją Duńską i Konkluzji Rady przyjętych w grudniu 2002 r., w 2003 r. Komisja ustanowiła Europejskie Forum e-Umiejętności skupiające zainteresowane strony. Forum wydało sprawozdanie „e-Skills in Europe: Towards 2010 and Beyond” („e-Umiejętności w Europie – działania do roku 2010 i później”). W wyniku działań następczych czyniono ciągle postępy w przygotowywaniu długoterminowej agendy e-umiejętności. W 2006 r. rozpoczęła działanie grupa zadaniowa ds. TIK w ramach polityki przemysłowej Komisji, której celem jest wspieranie tworzenia lepszego otoczenia dla biznesu w UE. W odniesieniu do e-umiejętności sformułowano szereg zaleceń. Zostały one włączone do deklaracji z Salonik przyjętej na Europejskiej Konferencji dotyczącej e-Umiejętności¹ w październiku 2006 r.

Pod koniec 2006 r. wyłoniono trzy główne zagadnienia. Po pierwsze, ważne jest, aby UE szybko przyjęła długoterminową agendę e-umiejętności w celu promowania konkurencyjności, zdolności do zatrudnienia, rozwoju pracowników, uzupełniania braków w zakresie e-umiejętności i lepszego radzenia sobie z wyzwaniami konkurencji związanej z globalizacją. Po drugie, należy podjąć wzmożony wysiłek, mający na celu trwałą poprawę współpracy między sektorem publicznym i prywatnym, aby stworzyć ramy zapewniające ciągłość i łączące podstawowe szkolenie w zakresie e-umiejętności, szkolenie zawodowe, szkolnictwo wyższe i rozwój zawodowy. Po trzecie, przemysł i decydenci polityczni powinni podjąć bardziej zdecydowane i konsekwentne działania w odniesieniu do strategii propagowania profesjonalizmu, atrakcyjności miejsc pracy i kariery zawodowej w dziedzinie TIK, lepszych warunków i perspektyw zatrudnienia.

Niniejszy komunikat stanowi aktualną reakcję polityczną na te istotne kwestie.

2. GŁÓWNE WYZWANIA

2.1. E-umiejętności nadal nie są postrzegane jako długoterminowe zadanie polityczne

Rozwój TIK zawsze podlegał wahaniom, występowały fazy wzrostu i spadku aktywności. Według ostatnich szacunków w UE pracuje 4,2 mln specjalistów TIK, a około 180 mln ludzi

¹ Saloniki, Cedefop, 5-6 październik 2006 r., patrz: www.e-skills-conference.org

korzysta z TIK w pracy². Z badania dotyczącego podaży i popytu na e-umiejętności³ w latach 1998-2004 wynika, że w tym okresie szacunkowa liczba zatrudnionych specjalistów TIK wzrosła o około 48 %. Po kulminacji w 2001 r. nastąpił spadek w 2003 r. Są pewne przesłanki wskazujące na cykliczność tego procesu, toteż Europejskie Forum ds. e-Umiejętności ostrzegło, że ponownie wystąpią znaczne braki w zakresie e-umiejętności i wezwało do opracowania długoterminowej agendy w tym zakresie. W sprawozdaniu dotyczącym przemysłu z 2005 r. przewidziano, że w 2008 r. w całej Europie będzie brakować pół miliona ludzi posiadających umiejętności w dziedzinie zaawansowanych technologii sieciowych⁴. Badanie sektora e-biznesu przeprowadzone w 2006 r. wykazało, że przedsiębiorstwa spodziewają się niedoboru specjalistów TIK, w szczególności w zakresie strategii TIK, bezpieczeństwa i nowych rozwiązań biznesowych⁵.

Niedobór specjalistów TIK jest problemem spowodowanym postępowaniem technologicznym i dynamicznym rozwojem działalności TIK w porównaniu ze stosunkowo niską podażą i dostępnością odpowiednio wykształconych nowych pracowników i przedsiębiorców. Zjawisko to uwidoczniło się zwłaszcza wraz z upowszechnianiem się Internetu. W odpowiedzi na naciski ze strony przemysłu państwa członkowskie podjęły inicjatywy polityczne pod koniec lat dziewięćdziesiątych. W marcu 2001 r. zorganizowano konferencję na temat e-gospodarki. Pryśnięcie internetowej bańki mydlanej i recesja w 2001 r. miały negatywny wpływ na inwestycje w TIK i spowodowały przejściowy spadek popytu na specjalistów w tej dziedzinie. Wiele inicjatyw przemysłowych zostało niedokończonych, a zainteresowanie i wsparcie ze strony polityków zmalało. Teraz niedobór w zakresie e-umiejętności jest coraz większy. Politycy zwracali uwagę na kwestię e-umiejętności w okresach kulminacji, gdy sektor TIK był w rozkwicie, ale gdy nastały trudne czasy, nastąpił spadek zainteresowania. Należy zmienić ten stan rzeczy, jeśli Europa chce skutecznie przewidywać zmiany i zarządzać nimi.

2.2. Brak jednolitej koncepcji na poziomie UE: wiele rozwiązań wycinkowych

Technologie informacyjno-komunikacyjne to jedne z najbardziej globalnych i rozpowszechnionych technologii. Produkty i usługi TIK i związane z nimi miejsca pracy są z reguły wszędzie takie same, a przemysł TIK działa na skalę światową. Grupa zadaniowa ds. TIK wyraziła ubolewanie nad faktem, że Europa to ciągle zbiór krajów funkcjonujących w oparciu o różne systemy prawne. Ponadto przyjmowanie najlepszych praktyk przebiega zbyt wolno, stale brakuje jednolitej koncepcji na poziomie UE.

Europejskie Forum e-Umiejętności wskazało rozwiązania przynoszące wartość dodaną na poziomie UE, ale jak na razie nie zostały one wdrożone. Na przykład, rozwój i zachowanie umiejętności niezbędnych dla powodzenia biznesu jest konieczny, aby zagwarantować, że przedsiębiorstwa będą miały pracowników o odpowiednich kwalifikacjach na odpowiednich stanowiskach w odpowiednim czasie. W tym celu wiele z nich opracowuje katalogi kompetencji, procedury, narzędzia i strategie w zakresie TIK. Kilka krajów już ustanowiło ramy kompetencji TIK⁶. Wiele przedsiębiorstw działających w tych krajach opracowało na tej podstawie swoje wykazy kompetencji. Wysiłki zmierzające do ustanowienia i aktualizacji

² CEPIS, „Thinking Ahead on e-Skills for the ICT Industry in Europe” luty 2007 r.

³ Rand Europe, „The Supply and Demand of e-Skills in Europe”, wrzesień 2005 r.

⁴ Biała księga IDC, „Networking Skills in Europe”, wrzesień 2005 r.

⁵ Badanie E-Business Watch 2006 r.

⁶ Np. CIGREF (Club Informatique des Grandes Entreprises Françaises) we Francji, SFIA (Skills Framework for the Information Age) w WB i AITTS (Advanced IT Training System) w Niemczech

własnych wykazów i systemów wiążą się ze znacznymi kosztami; można by zatem podejmować je wspólnie z korzyścią dla przedsiębiorstw, zwłaszcza małych i średnich (MŚP). Przydatnym rozwiązaniem byłoby wykorzystanie europejskich ram e-kompetencji, zgodne z celami jednolitego rynku.

2.3. Problem wizerunku i spadek liczby wysoko wykwalifikowanych specjalistów TIK

Potrzeba zachowania i stałego doskonalenia e-umiejętności wynika ze zmian technologicznych i w coraz większym stopniu z możliwości pozyskiwania pracowników na całym świecie przez Internet. Nowe zagłębienia talentów w zakresie TIK w gospodarkach wschodzących, zwłaszcza w Indiach i Chinach, oznaczają dla europejskich pracowników konieczność dostosowywania się. Programiści tworzący oprogramowania stają w obliczu komercjalizacji swoich umiejętności, a niektórzy pracownicy o niskich i średnich zarobkach coraz bardziej obawiają się o swoje miejsca pracy. Według szacunków OECD offshoring może potencjalnie dotyczyć około 20 % ogólnej liczby miejsc pracy⁷. W dolnym krańcu skali umiejętności często dochodzi do dewaluacji kwalifikacji pracowników, których wiedza zostaje skodyfikowana, przez co stosunkowo łatwo jest korzystać z obsługi zewnętrznej w tym zakresie. W odniesieniu do wyższego poziomu e-umiejętności nie da się tak łatwo wyznaczyć standardów, co czyni je szczególnie wartościowymi dla europejskich pracowników. Nad tą kwestią debatuje się w mediach, z myślą o potencjalnej istotnej restrukturyzacji rynku pracy.

Kilka źródeł donosi o pogarszaniu się obrazu sektora TIK i pracy z nim związanej, czego odzwierciedleniem jest spadek liczby studentów na kierunkach TIK. Obok problemów związanych z niżem demograficznym pojawia się spadek zainteresowania młodych ludzi wybieraniem kierunków matematycznych, ścisłych czy technicznych. Kwestia płci jest nadal obecna. Należy poprawić komunikację ze społeczeństwem, zwłaszcza z młodymi ludźmi, rodzicami, nauczycielami i kobietami, i przyjąć środki ułatwiające zdolności dostosowawcze pracowników. Komisja w swoim planie polityki w dziedzinie legalnej migracji⁸ podkreśliła znaczenie wysoko wykwalifikowanych imigrantów, którzy mogliby przyczynić się do uzupełnienia niedoborów na unijnym rynku pracy. Jednak państwa członkowskie nie wypracowały jeszcze spójnej koncepcji; tylko dwanaście państw członkowskich oferuje ułatwione procedury i/lub atrakcyjne warunki zatrudniania wysoko wykwalifikowanych pracowników, w tym specjalistów TIK. Wspólna koncepcja mogłaby uatrakcyjnić UE i przyciągnąć pracowników o wymaganych kompetencjach.

2.4. Pojawienie się „równoległych światów”: wykształcenie formalne a nauka zawodu w praktyce

Stały rozwój TIK i odpowiadające mu zmiany wymogów dotyczących e-umiejętności stawiają przed decydentami politycznymi wciąż nowe kompleksowe zadania. Krajowe systemy kształcenia i szkolenia zawodowego stają przed ogromnym wyzwaniem wykształcenia pracowników o umiejętnościach, których potrzeba naszej gospodarce i naszemu społeczeństwu. Pomimo dużego nakładu sił, wyniki są wciąż niewystarczające, a uczenie się przez całe życie jest rzadko praktykowane. Trzeba zdecydowanie intensywniej

⁷ Offshoring obejmuje zarówno korzystanie z międzynarodowej obsługi zewnętrznej (outsourcing), w przypadku której zleca się zadania niezależnym stronom trzecim, jak i pozyskiwanie zagranicą poprzez zagraniczne spółki powiązane (insourcing).

⁸ COM(2005) 669 z 21.12.2005.

propagować nowe formy partnerstw i elastyczne koncepcje (takie jak koncepcje oparte na e-kształceniu).

W odniesieniu do specyficznych e-umiejętności przemysł ubolewa nad tym, że niedobory są coraz większe, a podaż coraz mniej odpowiada popytowi. Europejskie Forum e-Umiejętności i grupa zadaniowa ds. TIK ostrzegli przed pojawieniem się „równoległych światów” - nauki zawodu w praktyce i kształcenia w zakresie TIK wspieranego przez państwo. Doświadczenia płynące z uwzględnienia certyfikatów e-umiejętności wydawanych przez przemysł TIK w krajowych ramach kwalifikacji, co po raz pierwszy zaczęto praktykować w Zjednoczonym Królestwie i niektórych państwach członkowskich, wskazują na interesujące studia przypadków, które należałoby przeanalizować i rozpowszechnić w innych państwach członkowskich. Kwalifikacje powinny być w większym stopniu definiowane w odniesieniu do oczekiwanych wyników nauczania, aby zachęcić instytucje kształcące i ośrodki szkoleniowe do koncentrowania się na kompetencjach potrzebnych jednostkom i pracodawcom, a nie na czasie i miejscu czy aspektach organizacyjnych. To podejście jest zgodne z wnioskiem Komisji dotyczącym europejskich ram kwalifikacji⁹, który dąży do ułatwienia uczenia się przez całe życie i mobilności oraz ma podstawowe znaczenie dla opracowania krajowych i sektorowych ram kwalifikacji.

2.5. Wciąż istniejąca nieumiejętność korzystania z technologii cyfrowej

Tradycyjne pojęcie umiejętności musi obejmować wszystkie aspekty e-umiejętności i kompetencje medialne niezbędne w gospodarce opartej na wiedzy i w społeczeństwie. Dane Eurostatu¹⁰ wskazują, że 37 % ludności UE nie umie obsługiwać komputera, a ponad 60 % osób z wykształceniem zawodowym nie ma podstawowych e-umiejętności. Brak e-umiejętności spowoduje, że ludzie ci nie będą korzystać z formularzy stosowanych w e-handlu i przez e-rząd i nie będą w pełni uczestniczyć w społeczeństwie informacyjnym. Ponadto brak e-umiejętności pogłębia różnice społeczne i różnice w wykształceniu i utrudnia uczenie się przez całe życie i podnoszenie kwalifikacji.

Sam rynek nie jest w stanie nadrobić dystansu cyfrowego. Innowacyjne środki publiczne i wielostronne partnerstwa są myślą przewodnią zarówno zalecenia¹¹ Parlamentu Europejskiego i Rady dotyczącego podstawowych kompetencji w uczeniu się przez całe życie, jak i deklaracji z Rygi¹², przyjętej na konferencji ministrów dotyczącej e-integracji w czerwcu 2006 r.

3. DŁUGOTERMINOWA AGENDA E-UMIEJĘTNOŚCI

Większość działań przyczyniających się do wdrożenia długoterminowej agendy e-umiejętności wyraźnie leży w zakresie kompetencji państw członkowskich. Według informacji z Europejskiego Forum e-Umiejętności niektóre państwa członkowskie już podjęły inicjatywy na rzecz e-umiejętności. Komisja będzie zachęcać państwa członkowskie, aby nadal kształtowały swoje polityki zgodnie z długoterminową agendą e-umiejętności i zachęcały do tego inne państwa, zwłaszcza poprzez wymianę dobrych praktyk.

⁹ COM(2006) 479 z 5.9.2006.

¹⁰ Eurostat, Statistics in focus (Statystyki w skrócie) 17/2006

¹¹ 2006/962/WE z 18.12.2006.

¹² Patrz: http://europa.eu.int/information_society/events/ict_riga_2006/doc/declaration_riga.pdf

Komisja będzie uzupełniać działania państw członkowskich, koncentrując swoje wysiłki na działaniach mających wartość dodaną na poziomie UE, zgodnie z zasadą pomocniczości. Istnieje powszechne przekonanie, że niektóre działania, mające silne poparcie zainteresowanych stron wyraźnie mają wymiar wspólnotowy. Komisja będzie je promować w ścisłej współpracy z państwami członkowskimi i zainteresowanymi stronami.

3.1. Główne elementy długoterminowej agendy

Europejskie Forum e-Umiejętności, grupa zadaniowa ds. TIK i sygnatariusze deklaracji z Salonik wezwali do opracowania długoterminowej agendy e-umiejętności. Przygotowali też szczegółowe wnioski dotyczące tej agendy. Zostały one przedłożone w czasie, gdy istniało ogólne przekonanie, że trzeba przyspieszyć działania w tym zakresie. Długoterminowa agenda e-umiejętności dla państw członkowskich i zainteresowanych stron obejmuje następujące główne elementy:

- **Długoterminowa współpraca:** Wzmocnienie współpracy między władzami publicznymi a sektorem prywatnym, szkołami wyższymi, związkami i stowarzyszeniami, poprzez propagowanie wielostronnych partnerstw i wspólnych inicjatyw, w tym monitorowania podaży i popytu, przewidywanie zmian, dostosowywanie programów nauczania, przyciąganie zagranicznych studentów i wysoko wykwalifikowanych pracowników TIK oraz propagowanie kształcenia w zakresie TIK w perspektywie długoterminowej.
- **Inwestycje w zasoby ludzkie:** zapewnianie odpowiedniego poziomu inwestycji publicznych i prywatnych w zasoby ludzkie i e-umiejętności oraz odpowiedniego wsparcia finansowego i zachęt finansowych, przy pełnym poszanowaniu zasad pomocy państwa, jak i opracowanie ram e-kompetencji i narzędzi ułatwiających mobilność, przejrzystość kwalifikacji i promowanie uznawania certyfikatów w zakresie TIK i zaliczania okresów formalnego i pozaformalnego kształcenia oraz nauki zawodu w praktyce.
- **Atrakcyjność:** promowanie nauk ścisłych, matematyki, technologii informacyjno-komunikacyjnych, e-umiejętności, profili zawodowych, wzorców do naśladowania, perspektyw zawodowych¹³, szczególnie w odniesieniu do młodych ludzi, zwłaszcza dziewcząt, oraz informowanie rodziców, nauczycieli i uczniów o możliwościach, jakie dają wykształcenie i kariera w zakresie TIK, aby przeciwdziałać alarmującemu spadkowi zainteresowania młodych ludzi w obieraniu ścieżki zawodowej związanej z naukami ścisłymi i technologią¹⁴ w Europie.
- **Szanse na zatrudnienie i e-integracja:** opracowanie działań służących kształceniu umiejętności korzystania z technologii cyfrowej i e-kompetencji dopasowanych do potrzeb pracowników zarówno sektora publicznego, jak i prywatnego, ze szczególnym uwzględnieniem MŚP i potrzeb bezrobotnych, osób w podeszłym wieku, osób z niższym wykształceniem, niepełnosprawnych i młodych ludzi pochodzących z mniej uprzywilejowanych środowisk.
- **Nabywanie e-umiejętności przez całe życie:** zagwarantowanie pracownikom możliwości regularnego doksztalcania w zakresie e-umiejętności i zachęcanie do doskonalenia

¹³ Perspektywy zawodowe powinny obejmować nie tylko mobilność pionową, ale i poziome ścieżki kariery oraz sugestie, jak pogodzić życie prywatne z życiem zawodowym.

¹⁴ „Science Education Now: A Renewed Pedagogy for the Future of Europe”. Rocard Report, 12.06.2007 r.

koncepcji kształcenia i szkolenia wspierającego TIK (e-kształcenie) i w tym kontekście - do większej koncentracji na użytkownika. Rząd powinien propagować dobre praktyki w zakresie szkolenia pracowników poprzez e-kształcenie, ze szczególnym uwzględnieniem MŚP, i rozpowszechniać sprawdzone rozwiązania i modele biznesowe.

Te kluczowe elementy powinny inspirować każde państwo członkowskie do opracowania i wdrożenia spójnej długoterminowej strategii w zakresie e-umiejętności w ramach jego systemu politycznego, prawnego, finansowego, kształcenia i szkolenia. Należy to do kompetencji państw członkowskich. Komisja będzie regularnie monitorować postępy i składać z nich sprawozdania.

3.2. Kierunki działań na poziomie europejskim

Uwzględniając zalecenia zainteresowanych stron, Komisja proponuje pięć kierunków działań na poziomie UE. Działania objęte tymi wytycznymi rozpoczną się w 2007 r., a ich pełne wdrożenie planowane jest w 2010 r. Będą one wdrażane poprzez instrumenty UE, takie jak program kształcenia ustawicznego, program ramowy na rzecz konkurencyjności i innowacji i siódmy program ramowy w zakresie badań i rozwoju technologicznego oraz fundusze strukturalne przeznaczone na promowanie zatrudnienia i spójności regionalnej i Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach zatwierdzonych programów rozwoju obszarów wiejskich państw członkowskich/regionów na rzecz propagowania TIK, zatrudnienia i wzrostu na obszarach wiejskich. Dzięki pogłębionej współpracy z Europejskim Centrum Rozwoju Kształcenia Zawodowego (Cedefop) będzie można aktywnie połączyć działania na rzecz e-umiejętności z kształceniem zawodowym, szkoleniem i uczeniem się przez całe życie. Będą one regularnie monitorowane w celu zagwarantowania ich skuteczności.

3.2.1. *Propagowanie długoterminowej współpracy i monitorowanie postępów*

Komisja będzie propagować dialog i współpracę w zakresie e-umiejętności między państwami członkowskimi i zainteresowanymi stronami i zapewni regularne monitorowanie postępów. W tym kontekście Komisja przychylnie odnosi się do „e-Skills Industry Leadership Board”, utworzonego przez wiodące przedsiębiorstwa z sektora TIK w czerwcu 2007 r. Komisja zauważa też potrzebę dialogu między partnerami społecznymi a władzami publicznymi w sprawie możliwości połączenia elastyczności i pewności zatrudnienia w przypadku pracowników sektora TIK.

W 2007 r. rozpoczną się następujące działania:

- Upowszechnianie regularnego dialogu dotyczącego e-umiejętności z państwami członkowskimi i zainteresowanymi stronami (przemysł, stowarzyszenia i związki zawodowe, społeczeństwo obywatelskie, szkoły wyższe i instytucje zajmujące się szkoleniem) i utrzymywanie wirtualnej społeczności we współpracy z Cedefop;
- Monitorowanie podaży i popytu na e-umiejętności we współpracy z Eurostatem i zainteresowanymi stronami i ocena wpływu możliwości pozyskiwania pracowników na całym świecie. Zostanie wydane sprawozdanie roczne, które w skrócie przedstawiałoby obecną sytuację w oparciu o dostępne wskaźniki. Sprawozdanie koncentrowałoby się głównie na umiejętnościach specjalistów TIK i badaniach umiejętności w zakresie e-biznesu.

3.2.2. *Opracowywanie działań i narzędzi pomocniczych*

Zgodnie z zaleceniami zainteresowanych stron można kontynuować konkretne działania na szczeblu unijnym w celu poprawy dostępności e-umiejętności. W 2007 r. Komisja rozpocznie następujące działania:

- wspieranie opracowania europejskich ram e-kompetencji w oparciu o wymagania zainteresowanych stron i wyniki prac przygotowawczych w ramach Europejskiego Komitetu Normalizacji¹⁵, zgodnie z wnioskiem dotyczącym europejskich ram kwalifikacji; wyniki powinny być dostępne przed końcem 2008 r.;
- dalsze propagowanie Europass¹⁶, inicjatywy we współpracy z Cedefop, w tym opracowania internetowego narzędzia oceny e-umiejętności i przeprowadzenie analizy wykonalności dotyczącej europejskiego portalu e-umiejętności i kariery zawodowej; uruchomieniem i obsługą techniczną tego portalu zajmowałyby się zainteresowane strony; portal powinien być udostępniony pod koniec 2008 r.;
- opracowanie europejskiego podręcznika wielostronnych partnerstw w zakresie e-umiejętności, w tym najlepszych praktyk, oraz zaleceń dotyczących odpowiednich ram prawnych i finansowych; powinien on być udostępniony w 2008 r. i promowany na warsztatach w państwach członkowskich;
- wprowadzenie uproszczonych procedur i stworzenie atrakcyjnych warunków zatrudniania w UE specjalistów w zakresie TIK z krajów trzecich; We wrześniu 2007 r. Komisja przedłoży wniosek w sprawie dyrektywy dotyczącej przyjmowania wysoko wykwalifikowanych pracowników z krajów trzecich, pomagając rozwiązać problem niedoboru wykwalifikowanych pracowników;
- zachęcanie kobiet do wyboru kariery w dziedzinie TIK poprzez dalsze propagowanie programu „IT girls shadowing exercise” (krótkie pobyty w przedsiębiorstwach TIK w celu poznania sposobu pracy - job shadowing)¹⁷ we współpracy z tymi przedsiębiorstwami oraz rozpoczęcie badań dotyczących najlepszych praktyk ukierunkowanych na czynniki sprawiające, że kobiety pozostają w sektorze TIK;
- promowanie e-szkolenia w dziedzinie rolnictwa i na obszarach wiejskich¹⁸ w kontekście zatwierdzonych programów rozwoju obszarów wiejskich na lata 2007-2013.

Ponadto w 2008 r. zostaną podjęte następujące działania:

- wspieranie opracowania wytycznych dla programu nauczania e-kompetencji w celu poprawy jakości i adekwatności kształcenia w zakresie TIK i promowania efektywnej współpracy między przemysłem a szkołami wyższymi; zostanie przeanalizowany wniosek grupy zadaniowej ds. TIK dotyczący nowego kierunku nauk o usługach, zarządzaniu i inżynierii; wytyczne powinny być dostępne w 2009 r.;

¹⁵ Patrz: <http://www.cenorm.be/cenorm/businessdomains/businessdomains/iss/activity/wsict-skills.asp>

¹⁶ Patrz: <http://europass.cedefop.europa.eu/>

¹⁷ Patrz: <http://ec.europa.eu/itgirls>

¹⁸ Wyniki badań dotyczących najlepszych praktyk wspierających wykorzystanie i optymalizację korzyści płynących ze stosowania TIK na obszarach wiejskich będą dostępne pod koniec 2007 r.

- zachęcanie do ustalenia europejskich kryteriów jakości w odniesieniu do obecnych certyfikatów e-umiejętności wystawianych przez dany sektor, przy uwzględnieniu przyszłych europejskich ram kwalifikacji i inicjatyw sektorowych w zakresie samoregulacji. Kryteria te powinny być dostępne w 2009 r.;
- rozważenie odpowiednich zachęt finansowych i podatkowych związanych ze szkoleniem w zakresie e-umiejętności, przy pełnym poszanowaniu zasad pomocy państwa, zwłaszcza dla MŚP, i zbadanie możliwości związanych z ulgą podatkową przy inwestycjach w zasoby ludzkie dla poszczególnych osób. Sprawozdanie będzie wydane w 2009 r.

3.2.3. Zwiększanie świadomości społeczeństwa

Od 2007 r. można wspierać zwiększanie świadomości społeczeństwa na szczeblu wspólnotowym na dwa sposoby, mianowicie w ramach siódmego ramowego programu na rzecz badań i rozwoju technologicznego i w ramach programu uczenia się przez całe życie, co jest spójne z otwartą metodą koordynacji w dziedzinie kształcenia i szkolenia 2010:

- wymiana informacji i dobrych praktyk z inicjatywy państw członkowskich w celu promowania nauk ścisłych, matematyki i TIK, wzorców do naśladowania, profilów i perspektyw zawodowych, jak i szkolenia nauczycieli w zakresie umiejętności TIK oraz podjęcie problematyki płci w nauce i technice;
- propagowanie kampanii informacyjnych na poziomie UE i krajowym, aby rodzice, nauczyciele i uczniowie mieli odpowiednie wyobrażenie o możliwościach, jakie dają wykształcenie w zakresie TIK i ścieżka kariery specjalisty TIK w UE.

3.2.4. Zwiększenie szans na zatrudnienie i lepsza integracja społeczna

W 2008 r. Komisja zapoczątkuje inicjatywę dotyczącą e-integracji. Będzie ona szczegółowo przedstawiona w mającym się wkrótce ukazać komunikacie Komisji. W ramach swoich zobowiązań na lata 2007-2008 zawartych w deklaracji z Rygi, Komisja przeanalizuje polityki państw członkowskich, w oparciu o dokładny pomiar umiejętności korzystania z technologii cyfrowej, aby znaleźć najlepsze strategie polityczne i aby, w razie potrzeby, zaproponować nowe inicjatywy. Wyznaczono cel zmniejszenia o połowę dystansu cyfrowego dzielącego grupy zagrożone wykluczeniem od przeciętnej populacji. Postępy będą mierzone w kontekście i2010. Badanie gospodarstw domowych pod kątem TIK Eurostatu dostarczy w 2007 r. szczegółowe dane dotyczące umiejętności korzystania z technologii cyfrowej.

Znaczący przedstawiciele przemysłu TIK już w 2006 r. założyli stowarzyszenie „European Alliance on Skills for Employability”, które ma umożliwić przeszkolenie 20 mln ludzi z grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji do 2010 r. Stowarzyszenia zawodowe MŚP chciałyby opracować podobne programy kształcenia umiejętności użytkowników, ukierunkowane na potrzeby MŚP. Komisja będzie nadal wspierać następujące obiecujące działania i inicjatywy:

- upowszechnianie inicjatyw służących odpowiedzialności społecznej przedsiębiorstw i partnerstw między podmiotami realizującymi szkolenia w zakresie e-umiejętności, społeczeństwem obywatelskim, podmiotami realizującymi szkolenia biznesowe i pośrednikami pracy, aby pomóc praktykantom znaleźć nowe miejsce pracy i wspierać umiejętność korzystania z technologii cyfrowej;

- badanie w połączeniu z obecnymi inicjatywami sektora, w jaki sposób publiczne i prywatne instrumenty finansowe mogą efektywnie wspierać udane inicjatywy wielostronne¹⁹ w celu poprawy zdolności zatrudnienia osób poszukujących pracy i pracowników o niskich kwalifikacjach.

3.2.5. Upowszechnianie i lepsze wykorzystanie e-kształcenia

W oparciu o osiągnięcia programu e-learning (2004-2006) i wnioski z inicjatywy - analizy porównawczej polityk wspierających e-learning dla przedsiębiorstw – oraz konferencji poświęconej e-kształceniu²⁰, organizowanej w październiku 2007 r. w Lizbonie, Komisja wyda w 2008 r. sprawozdanie zawierające zalecenia dotyczące ukierunkowanych inicjatyw e-kształcenia i promocji skutecznych strategii. Ponadto Komisja będzie wspierać dwa działania:

- Opracowywanie kursów e-kształcenia i mechanizmów wymiany zasobów szkoleniowych w zakresie e-umiejętności dla pracowników. Mechanizmy te powinny być dostępne od 2009 r.;
- Tworzenie sieci kontaktów między ośrodkami szkoleniowymi i placówkami badawczymi²¹, co przyczynia się do lepszego zrozumienia przyszłych potrzeb w zakresie e-umiejętności. Sieć ta powinna zacząć działać w 2009 r.

4. WNIOSKI

Jeśli Unia Europejska i państwa członkowskie chcą nadal odnosić sukcesy w gospodarce światowej, charakteryzującej się szybkimi zmianami technologicznymi, należy podwoić wysiłki na rzecz rozwoju i upowszechnienia e-umiejętności naszych pracowników i naszych obywateli, gdyż jest to podstawa społeczeństwa opartego na wiedzy. Państwa członkowskie wraz z zainteresowanymi stronami będą musiały podejmować ciągle wzmożone wysiłki w odniesieniu do szeregu obszarów polityki.

Długoterminowa agenda e-umiejętności proponowana w niniejszym komunikacie obejmuje kluczowe elementy, mające zainspirować państwa członkowskie i zainteresowane strony do opracowania i wdrażania spójnych i długoterminowych polityk i środków w zakresie e-umiejętności. Komisja będzie wspierać realizację pięciu kierunków działań, koncentrując się na działaniach przynoszących wartość dodaną na szczeblu UE.

W 2008 r. Komisja zorganizuje konferencję, na której zda relację z postępów, przedstawi rezultaty działań i zastanowi się nad perspektywami. W 2010 r. Komisja wyda również sprawozdanie opierające się na wynikach niezależnej oceny i opinii zainteresowanych stron.

¹⁹ Zgodnie z Wytycznymi dla polityk zatrudnienia państw członkowskich (2005/600/WE, 12 lipiec 2005 r.).

²⁰ Patrz: <http://www.elearninglisboa.com>

²¹ Np. „Network of Living Labs”, patrz: <http://www.ami-communities.eu/wiki/CORELABS>